

Istungidokument

A9-0166/2020

28.9.2020

RAPORT

ELi ja Moldova Vabariigi assotsieerimislepingu rakendamise aastaaruande kohta
(2019/2201(INI))

Väliskomisjon

Raportöör: Dragoș Tudorache

SISUKORD

	lk
SELETUSKIRI – FAKTIDE JA TÄHELEPANEKUTE KOKKUVÕTE.....	3
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	6
RAHVUSVAHELISE KAUBANDUSE KOMISJONI ARVAMUS	27
TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA VASTUTAVAS KOMISJONIS	32
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS	33

SELETUSKIRI – FAKTIDE JA TÄHELEPANEKUTE KOKKUVÕTE

Demokraatia loob heaolu ja heaolu säilitab demokraatiat. Demokraatlike riikide kodanikud võivad nautida heaolu mõju, kuna nendes riikides on ühiskonnaelu keskmes inimõigused ja väljendusvabadus. Rääkides Moldova Vabariigist, mis on Maailmapanga aruannete kohaselt üks vaesemaid riike Euroopas ning kus viimase kümne aasta jooksul on demokraatia ja korrupsiooni näitajad liikunud pigem negatiivses suunas, on oluline vaadelda tegelikkust selgelt ja ilustamata.

Me ei tohiks vaid nende näitajate alusel luua endale negatiivset ettekujutust Moldova Vabariigist. Selle asemel peaksime olema teadlikud raskustest, millega see riik on pidanud võitlema, ja toetama selle kodanikke nende soovis oma riik ebasoodsast olukorrast välja tuua. Me oleme riikide ühendus, mis võib hakata end aegamööda, kuid kindlalt nimetama Euroopaks. Kuna teame väga hästi, mida see lähedus ja poliitiline ülesehitustöö on tähendanud meie riikide kodanikele ajaloolises ja emotsionaalses mõttes, on hea pidada mees, et Euroopa on tegelikkuses midagi enam kui poliitiline konstruktsioon, millesse meist igaüks panustab. Ida-Euroopa ja Lääne-Balkani osad on samavõrra Euroopa nagu iga teine meie riik, ainus erinevus on see, et ebasoodsate ajaloosündmuste tõttu oli nende tee minevikus teistsugune. Me ei saa jätta tähelepanuta varasemaid poliitilisi otsuseid, mis lõhestasid seda mandrit.

Meie poliitiline kohustus on tagada kõigile Euroopa kodanikele samad poliitilised, sotsiaalsed ja majanduslikud õigused. Me peaksime Moldova Vabariiki ja tema Euroopa Liiduga sõlmitud assotsieerimislepingu täitmist vaatama sellest vaatepunktist. Peaksime karistama iga kõrvalekallet demokraatia põhimõtetest, andma märku igast kahepoolse kokkuleppe rikkumisest ja tegema ettepanekuid selle kohta, mis on õige tegutsemisviis tagasilanguse vältimiseks. Mida iganes me ka ühiselt otsustame, peame arvestama selle protsessi peamist aspekti: Moldova Vabariigi kodanikud on Euroopa kodanikud, kelle heaolule peame esmalt mõtlema. Poliitikud tulevad ja lähevad, kodanikud jäävad.

Moldova Vabariik on endiselt ettearvamatu riik. Tema kodanikud vaatavad Euroopa Liidu suunas, kuid poliitikud ei suuda tagada poliitilist stabiilsust ega ole usaldusväärsed juhid. Sõltuvalt oma isiklikest huvidest peituvad Moldova poliitikud üldsõnalise neutraalsuse taha, et valida vaheldumisi poliitikasuundi, mille kaudu soosida kord Brüsselit, kord Moskvat. Killustunud ja väga rahutu poliitiline keskkond takistab riigis Moldova Vabariigi tuleviku osas konsensuse leidmist. Seda arvestades on ainus kindel asi, et olukord on jätkuvalt muret tekitav ja ennustamatu, mida saadavad vastakad arvamused, mitmetähenduslik keelekasutus ja otsused, mis ei kattu sugugi alati Moldova kodanike parimate huvidega. 2019. aasta detsembris esitasid Moldova Vabariik, Ukraina ja Gruusia ühisavalduse, milles deklareerisid, et teevad järjepidevaid pingutusi, et saada Euroopa Liidu liikmeteks. Mõned kuud hiljem väljendasid Moldova president ja peaminister skeptitsismi selle suhtes, et nende riik võiks saada Euroopa Liidu või Euraasia Majandusliidu liikmeks. See ebaõnnestunud kõrvutamine ja kommentaar olid vastuolus suunaga, millele riik oli pühendunud, kuigi kahe avalduse vahelisel ajal ei vahetunud valitsus ega toimunud presidendivalimisi. On mõtet täpselt tsiteerida president Igor Dodoni sõnu: „Ma ei usu, et saame ELi liikmeks järgmise 10–15 aasta jooksul. Ega Euraasia Majandusliidu liikmeks. Milleks meile assotsieerimisleping

ELiga? Me peame seda toetust ära kasutama reformideks ja oma elukvaliteedi parandamiseks. ELil on omad probleemid.“ Avaldus on oluline, sest see näitab, et Moldova poliitilised liidrid ei austa alati Euroopa Liitu ja selle põhimõtteid, kuigi Moldova poliitikud mõistavad täielikult, et tihedamatel sidemetel ELiga on majanduslikud eelised.

Siiski ei tähenda selline suhtumine pühendumist väärtustele; see on äri ja ei midagi muud. Idapartnerlus ja assotsieerimisleping põhinevad Euroopa Liidu põhimõtetel, pühendumusel demokraatlikele väärtustele ja veendumusel, et Euroopa kodanikel on õigused ja põhivabadused, sõltumata sellest, kas nende riik kuulub ELi või mitte.

Poliitikute vähene usaldus Euroopa tee valimise vastu, mõningate poliitikute kõikuma löönud usk Euroopa väärtustesse ja kõikumine lääne ja ida vahel on nähtavalt kahjulikult mõjutanud riigi arengut. Moldova Vabariik on suutnud kaasata vaid osa Euroopa Liidult saadavast makrofinantsabist. Mõlema osalise allakirjutatud lepingu tingimused on täidetud vaid osaliselt. Minimaalselt on tehtud tööd peamiste peatükkide alal, mis seonduvad inimõiguste austamise, õigusriigi väärtuste, õigussüsteemi poliitilise sekkumise reguleerimise, kodanikuühiskonna või väljendusvabadusega. Poliitilises mõttes on teatud osa Moldova poliitikutest alati eelistanud säilitada praegust kahjulikku olukorda, mitte osaleda järjepidevates struktuurireformides. Vajadus otsustava sekkumise ja reformide rakendamise järele on kasvamas.

Alates idapartnerluse loomisest kuni 2018. aasta lõpuni sai Moldova Vabariik ELilt rohkem kui miljard eurot ühiselt kokku lepitud projektide jaoks. Statistika näitab, et Moldova kodanikud samastavad Euroopa Liitu ja idapartnerlust majandusliku heaolu (83 %), inimõiguste (79 %) ja väljendusvabadusega (78 %) Need andmed ei ole üllatavad, kuna kajastavad majanduslikku ja sotsiaalset tegelikkust. Moldova ekspordist suundub rohkem kui 70 % Euroopa Liitu. Venemaa embargost tingitud majandusraskustest saadi lühikese aja jooksul üle Euroopa riikidega sõlmitud majandussuhete abil. Üle miljoni Moldova kodaniku elab ja töötab ELis.

Sellest hoolimata on säilinud muret tekitav ebakõla arvude ja poliitilise käitumise vahel. Tavaliselt peaks meie otsused saama alguse poliitilisest tegelikkusest ja peegelduma majandusmeetmetes, mis vastavad poliitilisele käitumisele. Valikud vabandada poliitilisi liialdusi või jätta need majanduslikel põhjustel tähelepanuta ei ole jätkusuutlikud. Ongi saanud aeg valida, kas kaitseme seda, mille oleme üles ehitanud, ja näeme poliitilist tegelikkust täpselt sellisena, nagu see on, et kaitsta Moldova kodanikke, mitte riigi poliitilist juhtkonda. Tavalised inimesed kannatavad liiga tihti neid esindavate poliitikute tõttu, kes ei täida oma kohustusi. Moldova Vabariigis on miljoneid inimesi, eurooplasi väljaspool Euroopa Liitu, keda nende poliitikud esindavad halvasti. Peame suunama oma poliitilised ja majanduslikud pingutused neile, et saaksime samal ajal karistada võimalikult rangelt iga poliitilist eksimust, mis ohustab Moldova kodanikke ja viib riigi Euroopa-teelt kõrvale.

Euroopa Parlament on õige koht, kus alustada Moldova Vabariigi jaoks uut poliitilist suunda. Parlamendil on kodanike mandaat ja demokraatliku hääletuse tulemusena saadud esindusõigus. Käes on õige aeg võtta enda kanda Euroopa kodanike esindajate roll ja seista nende huvide eest, isegi juhul, kui ajaloolised piirid ühtesid Euroopa kodanikke ikka veel teistest eraldavad. Need kodanikud hakkavad varem või hiljem kuuluma ühinend

Euroopasse. Seni peame hoolikalt jälgima demokraatlike protsesside ja struktuurireformide arengut ega tohi unustada oma kohust kõigi Euroopa kodanike ees, olgu nad liikmesriikidest või mitte, ka siis, kui võimul olevad poliitikud on selle unustanud.

Kallid kolleegid, ma palun teil anda Moldova inimestele võimalus realiseerida oma potentsiaal ja loota paremale tulevikule ühinenud Euroopas.

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

ELi ja Moldova Vabariigi assotsieerimislepingu rakendamise aastaaruande kohta (2019/2201(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklit 8 ning V jaotist, eriti selle artikleid 21, 22, 36 ja 37, samuti Euroopa Liidu toimimise lepingu V osa,
- võttes arvesse ühelt poolt Euroopa Liidu, Euroopa Aatomienergiaühenduse ja nende liikmesriikide ning teiselt poolt Moldova Vabariigi vahelist assotsieerimislepingut, mis hõlmab põhjalikku ja laiaulatuslikku vabakaubanduspiirkonda ja jõustus täielikult 1. juulil 2016,
- võttes arvesse Moldova Vabariigi kodanike jaoks 2014. aasta märtsis kehtestatud viisavabadust, mis tulenes Euroopa Parlamendi ja nõukogu tehtud muudatusettepanekutest nõukogu määrusele (EÜ) nr 539/2001,
- võttes arvesse 2017. aasta novembris allkirjastatud vastastikuse mõistmise memorandumit, laenukorralduse lepingut ja 100 miljoni euro suuruse mikromajandusliku finantsabi toetuslepingut aastateks 2017–2018,
- võttes arvesse Moldova riiklikku tegevuskava Moldova Vabariigi ja Euroopa Liidu vahelise assotsieerimislepingu rakendamise kohta aastatel 2017–2019,
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Moldova Vabariigi kohta, eriti eelmist, 14. novembri 2018. aasta resolutsiooni ELi ja Moldova vahelise assotsieerimislepingu rakendamise kohta¹, 5. juuli 2018. aasta resolutsiooni poliitilise kriisi kohta Moldova Vabariigis pärast Chişinău linnapea valimiste kehtetuks tunnistamist², 15. novembri 2017. aasta resolutsiooni, mis käsitleb idapartnerlust 2017. aasta novembri tippkohtumise eel³, 4. juuli 2017. aasta resolutsiooni, mis käsitleb Moldova Vabariigile makromajandusliku finantsabi andmist⁴ ning 21. jaanuari 2016. aasta resolutsiooni assotsieerimislepingute / põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduspiirkondade kohta Gruusia, Moldova ja Ukrainaga⁵,
- võttes arvesse ELi 2018. aasta juulis vastu võetud otsust külmutada makromajandusliku finantsabi esimese väljamakse tegemine pärast seda, kui kõrgeima astme kohus langetas otsuse Chişinău linnapea valimise kohta ning 2018. aasta novembris võeti vastu otsus lõpetada finantsabi andmine mure tõttu õigusriigi väärtuste järgimise ja demokraatia tagasilanguse pärast riigis,
- võttes arvesse sellele järgnenud 2019. aasta juulis vastu võetud ELi otsust taastada eelarvetoetuse eraldised, arvestades Moldova Vabariigi pühendumust õigussüsteemi

¹ Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0458.

² Vastuvõetud tekstid, P8_TA(2018)0303.

³ ELT C 356, 4.10.2018, lk 130.

⁴ ELT C 334, 19.9.2018, lk 199.

⁵ ELT C 11, 12.1.2018, lk 82.

reformimisele,

- võttes arvesse 2019. aasta oktoobris vastu võetud ELi otsust maksta demokraatia standardite rakendamise parandamise ja õigusriigi väärtuste kaitsmise olulisemate reformide elluviimise tulemusena välja esimene makromajandusliku finantsabi väljamakse summas 30 miljonit eurot,
- võttes arvesse komisjoni ja Euroopa välisteestistuse talituste 11. septembri 2019. aasta ühist töödokumenti, mis käsitleb assotsieerimiskava rakendamise aruannet Moldova Vabariigi kohta,
- võttes arvesse 30. septembril 2019. aastal toimunud ELi ja Moldova Vabariigi assotsiatsiooninõukogu viienda kohtumise tulemusi,
- võttes arvesse idapartnerluse tippkohtumiste ühisavaldusi, neist viimane võeti vastu 24. novembril 2017. aastal Brüsselis,
- võttes arvesse välisasjade nõukogu 26. veebruari 2018. aasta järeldusi Moldova Vabariigi kohta,
- võttes arvesse Euroopa Nõukogu Parlamentaarse Assamblee 3. oktoobri 2019. aasta resolutsiooni 2308 demokraatlike institutsioonide toimimise kohta Moldova Vabariigis;
- võttes arvesse Transparency Internationali 2019. aastal koostatud korrupsiooni tajumise indeksit, mis omistas Moldova Vabariigile 120. koha 180 hinnatud riigi ja territooriumi (esimene koht on parim) seas, kui 2018. aasta Transparency Internationali korrupsiooni tajumise nimekirjas oli Moldova 117. kohal,
- võttes arvesse Economist Intelligence Uniti 2019. aasta demokraatiaindeksit, mis liigitab Moldova Vabariigi „ hübriidrežiimiks“,
- võttes arvesse Freedom House'i 2020. aasta aruannet „Freedom in the World“, mis annab Moldova Vabariigile hinnangu „osaliselt vaba“, ja 2020. aasta aruannet „Nations in Transit“, milles hinnatakse Moldova Vabariiki „ülemineku- või hübriidrežiimina“;
- võttes arvesse Moldova riiklikku tegevuskava ELi ja Moldova assotsieerimislepingu rakendamiseks, inimõiguste riiklikku tegevuskava 2018–2022, naistevastase vägivalla ja perversivägivalla ennetamise ja selle vastu võitlemise riiklikku strateegiat aastateks 2018–2023, milles mainitakse sõnaselgelt Istanbuli konventsiooni ratifitseerimist,
- võttes arvesse Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) avaldatud analüüsi ja soovitusi, eriti 8. märtsi 2018. aasta dokumenti Moldova noorte probleemide, väärtuste ja püüdluste kohta ja 20. aprilli 2018. aasta Moldova noorte heaolupoliitika ülevaadet,
- võttes arvesse arvamusi ja soovitusi, mille andsid Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo (ODIHR) ja Euroopa Nõukogu Veneetsia komisjon, eelkõige 15. märtsil 2018 Moldova valimisreformi kohta, 24. juunil 2019 konstitutsioonilise olukorra kohta, eelkõige seoses võimalusega parlamendi laialisaamiseks, ning 14. oktoobril 2019 riigikohtu ja prokuratuuri reformi seaduseelnõu kohta,

- võttes arvesse komisjoni 18. märtsi 2020. aasta ühisteatist teemal „Idapartnerluse poliitika pärast 2020. aastat – vastupanuvõime tugevdamine, idapartnerlus, mis toob kasu kõigile“,
 - võttes arvesse nõukogu 11. mai 2020. aasta järeldusi idapartnerluse poliitika kohta pärast 2020. aastat,
 - võttes arvesse komisjoni ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja 8. aprilli 2020. aasta ühisteatist Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele ELi üleilmse tegevuse kohta seoses COVID-19ga ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 2020. aasta otsust (EL) 2020/701, mis käsitleb makromajandusliku finantsabi andmist laienemis- ja naabruspoliitika partneritele COVID-19 pandeemia kontekstis,
 - võttes arvesse 10. juulil 2020 avaldatud komisjoni kolmandat aruannet Euroopa Parlamendile ja nõukogule viisanõudest vabastamise peatamise korra kohta ja sellele lisatud komisjoni talituste töödokumenti,
 - võttes arvesse Euroopa Parlamendi soovitusi nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, mis käsitleb idapartnerlust 2020. aasta juuni tippkohtumise eel,
 - võttes arvesse ELi–Moldova parlamentaarse assotsiatsioonikomitee, Euronesti parlamentaarse assamblee, idapartnerluse kodanikuühiskonna foorumi, ELi ja Moldova kodanikuühiskonna platvormi ja muude Moldova kodanikuühiskonna esindajate soovitusi ja meetmeid,
 - võttes arvesse ELi–Moldova parlamentaarse assotsiatsioonikomitee Strasbourgis 18.–19. detsembril 2019 toimunud 7. kohtumisel vastu võetud avaldust ja soovitusi,
 - võttes arvesse järeldusi, mille tegi Moldova Vabariigi 24. veebruari 2019. aasta parlamendivalimistele saadetud Euroopa Parlamendi valimisvaatlusmissioon, mis oli osa OSCE/ODIHRi juhitud rahvusvahelisest valimisvaatlusmissioonist,
 - võttes arvesse muude riikide hulgas ka Moldova Vabariigi abistamiseks 29. märtsil 2020 vastu võetud komisjoni majandusabipaketti võitluseks COVID-19 pandeemiaga, mis hõlmas olemasolevate vahendite ümbersuunamist, et leevendada kriisi sotsiaal-majanduslikku mõju,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 54 ning esimeeste konverentsi 12. detsembri 2002. aasta otsuse (mis käsitleb algatusraportite koostamise loa andmise korda) artikli 1 punkti 1 alapunkti e ja 3. lisa,
 - võttes arvesse rahvusvahelise kaubanduse komisjoni arvamust,
 - võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A9-0166/2020),
- A. arvestades, et EL ja Moldova Vabariik on pühendunud edendama poliitilist seotust ja saavutama majanduslikku integratsiooni ning Moldova Vabariik võttis endale assotsieerimislepinguga / põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepinguga kohustuse liidu õigustiku ülevõtmiseks oma seadustesse ja tavadesse paljudes valdkondades;

- arvestades, et nende pingutuste toetamiseks kohustus liit andma Moldova Vabariigile märkimisväärset rahalist ja eelarvelist abi, tingimusel et austatakse Euroopa põhiväärtusi ja põhimõtteid, nagu õigusriik, inimõigused ja demokraatlikud õigused, ning et korruptsiooni, organiseeritud kuritegevuse, rahapesu, oligarhiliate struktuuride ja onupojapoliitika vastane võitlus on tagatud; arvestades, et tõsise tagasilöögi korral võib koostöö tagasi pöörata;
- B. arvestades, et 13. septembril 2017 võtsid Euroopa Parlament ja nõukogu vastu otsuse anda Moldova Vabariigile makromajanduslikku finantsabi summas 100 miljonit eurot IMFi programmi kontekstis, et toetada riigi majandus- ja finantsreforme;
- C. arvestades, et EL on korduvalt väljendanud muret õigusriigi olukorra pärast, 2014. aastal paljastatud pangapettuse eest vastutavate isikute kriminaalmenetluse peatumise ja jätkuvate inimõiguste rikkumiste pärast;
- D. arvestades, et 2018. aasta Transparency Internationali korruptsioonitaju nimekiri ja Freedom House'i 2020. aasta aruanded näitavad viimasel ajal Moldova Vabariigi kergeid edusamme, samas kui nende indeksite üldine suundumus, nagu ka demokraatia indeks, näitavad demokraatia, korruptsiooni, poliitiliste õiguste ja kodanikuvabaduste olukorra pikemaajalist halvenemist Moldova Vabariigis;
- E. arvestades, et hoolimata valitsuse muudatustest on Moldova Vabariigi riigiasutused jäänud endiselt nõrgaks ja Moldova Vabariik võitleb jätkuvalt riigi kaaperdamise probleemiga, sest võimu ja kontrolli koondumine kõrgeimal valitsustasandil kõikide oluliste sektorite ja asutuste üle pole märkimisväärselt vähenenud;
- F. arvestades, et õigusriigi väärtuste ja demokraatliku protsessi tõsiste rikkumiste tõttu peatas EL 2018. aastal eelarvetoetuse raames viimase kahe väljamakse tegemise õigussektori reformide toetamise programmi;
- G. arvestades, et 11. juunil 2019 leidis Euroopa Inimõiguste Kohus (kohtuasjas Ozdil jt vs Moldova Vabariik), et Moldova Vabariik rikkus 2018. aasta septembris õigusi vabadusele, turvalisusele, privaatsusele ja perekonnaelule, kui julgeolekuteenistus (SIS) pidas kinni ja saatis Türgisse tagasi viis Türgi kodanikku, kes olid taotlenud varjupaika; arvestades, et see varjatud väljaandmine on vaid üks näide Türgi kodanike tahtevastastest kadunuks jääma sundimise, ebaseadusliku kinnipidamise ja Türgisse väljasaatmise süstemaatilise mudelist kümnetes riikides üle kogu maailma;
- H. arvestades, et pärast seda, kui 2019. aasta juunis moodustati ulatuslike reformide elluviimisele pühendunud valitsus, kelle programmis keskenduti kohtusüsteemi reformimisele, tegi komisjon esimese makromajandusliku finantsabi väljamakse ja taastas valdkondliku eelarvetoetuse programmide väljamaksed ning teatas samas, et ta jätkab rangete tingimuste kohaldamist; arvestades, et 10. juulil 2020 kiitis komisjon heaks makromajandusliku finantsabi programmist 30 miljoni euro suuruse teise ja viimase osamakse väljamaksmise;
- I. arvestades, et Moldova Vabariigil ei olnud siiski juurdepääsu selle programmi raames, mis aegus 2020. aasta juulis, ülejäänud saadaolevatele rahalistele vahenditele; arvestades, et see abi sõltub endiselt eelnevalt kokku lepitud reformide elluviimisest, eelkõige sellistest reformidest, mille eesmärk on tugevdada õigusriiki ja demokraatlikke standardeid ning saavutada kodanikele käegakatsutavaid tulemusi;

- J. arvestades, et 2019. aasta novembris võttis Moldova parlament vastu 2019. aasta juunis moodustatud valitsusele esitatud umbusaldusavalduse, misjärel moodustati vähemusvalitsus ja hiljem uus koalitsioonivalitsus; arvestades, et liidu institutsioonide esindajad on väljendanud muret endise valitsuse asendamise viisi ja Moldova Vabariigi poolt assotsieerimislepingu / põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu raames läbiviidava reformiprotsessi pärast;
- K. arvestades, et uue koalitsioonivalitsuse enamus Moldova Vabariigi parlamendis on pidevalt kahanenud, sest saadikuid on valitsevast liidust välja tõrjutud; arvestades, et Moldova Vabariigis toimuvad sügisel presidendivalimised ja et praegu on tegemist terava poliitilise ebastabiilsuse perioodiga; arvestades, et president Igor Dodon on rõhutanud, et parlament tuleb laiali saata ja võimalikult kiiresti tuleb korraldada ennetähtaegsed valimised; arvestades, et 7. juulil 2020 otsustas Moldova Vabariigi konstitutsioonikohus, et ennetähtaegsed valimised võiksid toimuda alles pärast presidendivalimisi;
- L. arvestades, et 17. aprillil 2020 allkirjastasid Venemaa ja Moldova valitsused 200 miljoni euro suuruse laenulepingu, mille üle pidasid läbirääkimisi mõlema riigi presidendid ning mille alusel annab Venemaa Föderatsioon Moldova Vabariigile soodsa 2 %lise intressimääraga laenu; arvestades, et see leping ratifitseeriti 23. aprillil ja samal päeval pärast parlamendi opositsiooni liikmete pöördumist peatas Moldova Vabariigi konstitutsioonikohus laenulepingu ratifitseerimiseaduse jõustumise selle põhiseadusega kokkusobivuse uurimise lõpuni; arvestades, et 6. mail teatas konstitutsioonikohtu esimees Moldova ametivõimude survest konstitutsioonikohtule ning katsetest selle kohtunikke diskrediteerida; arvestades, et 7. mail 2020 tunnistas konstitutsioonikohus laenulepingu põhiseadusega vastuolus olevaks; arvestades, et praegu peetakse Venemaa Föderatsiooniga läbirääkimisi uue laenulepingu üle;
- M. arvestades, et COVID-19 pandeemia on tõestanud liidu ja naaberriikide ühiste ohtude käsitlemisel kasvavat vajadust kooskõlastamise järele; arvestades, et liit on sellele vajadusele reageerinud, pakkudes muu hulgas oma naabritele rahalist abi;
- N. arvestades, et COVID-19 kriisi ajal on solidaarsus idapartnerluse riikidega ülimalt tähtis ja liit pakkus märkimisväärset tuge puhangu mõju vähendamiseks piirkonnas; arvestades, et sellega seoses saab Moldova Vabariik ümbersuunatud kahepoolsest rahastamisest 87 miljonit eurot;
- O. arvestades, et liit teeb Moldova Vabariigile kättesaadavaks ka täiendavad 100 miljoni euro suurused makromajandusliku finantsabi laenud osana otsusest anda makromajanduslikku finantsabi kümnele naabruses asuvale partnerriigile, et aidata neil piirata koroonaviiruse pandeemiast põhjustatud majanduslangust; arvestades, et erakorralise makromajandusliku finantsabi paketi esimene osamakse tehakse võimalikult kiiresti, kuna Moldova Vabariigiga sõlmitud vastastikuse mõistmise memorandum on ratifitseeritud; arvestades, et teise osamakse – mis makstakse välja ühe aasta jooksul pärast vastastikuse mõistmise memorandumite allkirjastamist – saamiseks peab riik järgima teatavaid tingimusi; arvestades, et selle makromajandusliku finantsabi andmise oluline eeltingimus on see, et riik austab tõhusaid demokraatlikke mehhanisme, sealhulgas parlamentaarset mitmeparteisüsteemi, õigusriigi põhimõtet ja tagab inimõiguste austamise; arvestades, et vastastikuse mõistmise memorandumite sõlmimine peaks olema teretulnud ja tuleks tagada võetud kohustuste täitmine;

- P. arvestades, et Moldova Vabariik on võtnud soolise võrdõiguslikkuse edendamiseks ja naiste mõjuvõimu suurendamiseks rahvusvahelisi ja riiklikke kohustusi; arvestades, et riik on võtnud meetmeid naiste poliitilise esindatuse edendamiseks, sealhulgas erakondade valimisnimekirjade kohustusliku 40 % suuruse soolise kvoodi vastuvõtmise kaudu; arvestades, et soolise võrdõiguslikkuse riikliku strateegia 2017–2021 eesmärkide, sealhulgas asjakohase rahastamise ja tugevamate rakendusmehhanismide edendamise täitmiseks tuleb teha täiendavaid pingutusi;
- Q. arvestades, et hoolimata kogu majandusarengust on rahalise abi ja reformipüüdluste sotsiaalne mõju olnud üsna marginaalne; arvestades, et Moldova Vabariik on endiselt üks Euroopa vaeseimaid riike, kus on mahajäetud külade ja äärmise vaesuse tõttu kehv sotsiaalne olukord; arvestades, et 2018. aastal töötas Moldova Vabariigis 38,5 % töötajatest mitteametlikult ning neil ei olnud ligipääsu mitte mingisugusele sotsiaalsele kaitsele;
- R. arvestades, et alates 1989. aastast on Moldova Vabariigi rahvaarv vähenenud peaaegu kolmandiku võrra; arvestades, et need on halvimal demograafilised näitajad kogu Euroopas; arvestades, et moldovlased lahkuvad riigist kõrgema palga, parema hariduse ja võimaluste saamiseks; arvestades, et sellisel arengul on sügavad ja pikaajalised poliitilised, majanduslikud ja sotsiaalsed tagajärjed; arvestades, et Moldova Vabariik seisab silmitsi tööjõupuudusega ja selliste spetsialistide nagu õdede ja arstide puudusega; arvestades, et eakad, kellest suur osa sõltub rahasaadetistest, on Moldova Vabariigi kõige haavatavam ja vaesem elanikkonnarühm;
- S. arvestades, et Moldova Vabariigi probleemidele ei saa lahendust pakkuda väljastpoolt riiki ning riigi probleemide lahendamiseks on vaja suurendada Moldova rahva vastutust; arvestades, et endiselt tuleb tegeleda selliste peamiste probleemidega nagu võitlus korrupsiooni ja oligarhiline struktuuride vastu, demokraatlikest standarditest kinnipidamine, vajadus leida lahendusi mitmetahulistele sotsiaalsetele probleemidele, tagada meedia pluralism ning võidelda vaesuse ja väljarändega;

Ühised väärtused ja üldised põhimõtted

1. tuletab meelde, et väärtused, millele liit tugineb, nimelt demokraatia, inimõiguste ja põhivabaduste austamine ning õigusriigi põhimõtte, on ka liidu ja Moldova Vabariigi lepingu kohase poliitilise assotsieerimise ja majandusintegratsiooni keskmeks; kinnitab veel kord liidu pühendumust toetada Moldova Vabariigi liikumist Euroopa suunas poliitilise assotsieerimise, majandusintegratsiooni ja vastavate reformide kaudu; märgib, et assotsieerimisleping / põhjalik ja laiaulatuslik vabakaubandusleping on jätkuvalt esmatähtis Moldova Vabariigi arenguks, eelkõige praegusel erakorralisel ajal, ja peab kiiduväärseks Moldova ühiskonna ja ametiasutuste jätkuvat osalemist selles protsessis; tuletab siiski meelde, et vaja on edasist arengut selle rakendamisel, et kasutada täielikult ära selle potentsiaali ja eeliseid, keskendudes eelkõige riigiasutuste sõltumatusele, nende vastupanuvõimele oligarhide mõju vastu, korrupsioonivastasele võitlusele, õiglusele, õigusriigi tugevdamisele ja kodanike elutingimuste parandamisele; rõhutab, et assotsieerimisleping / põhjalik ja laiaulatuslik vabakaubandusleping oli peamine struktuurireformide, demokraatia ja õigusriigi põhimõtte edendaja ja toetaja;
2. peab kiiduväärseks kõiki kavatsusi liikuda suurema poliitilise, inimliku ja majandusliku integratsiooni poole liiduga vastavalt diferentseerimise põhimõttele ning põhinedes

Moldova Vabariigi ametiasutuste ja ühiskonna saavutustel, tulemustel ja püüdlustel;

3. võtab teadmiseks IMFi 2020. aasta märtsis korraldatud artikli IV kohase konsulteerimise ning IMFi nõukogu laiendatud laenuvahendi ja laiendatud rahastamisvahendi korra kohaste Moldova Vabariigi majandustulemuste kuuenda ja viimase aruande järeldused, pöörates esmajoones tähelepanu Moldova pangasüsteemi taastamisele ja finantssektori juhtimise tugevdamisele;
4. väljendab heameelt liidu makromajandusliku finantsabi teise osa väljamakse üle; tunnistab Moldova Vabariigi reformipüüdlusi sellistes valdkondades nagu korruptsioonivastane võitlus, rahapesuvastase raamistiku tugevdamine, valitsusväliste organisatsioonide tegevust käsitleva uue seaduse vastuvõtmine ning märgib, et Moldova Vabariik on ühinenud OECD korruptsiooni vastastikuse eksperdihinnangu programmiga (Istanbuli tegevuskava);
5. on arvamusel, et ELi makromajandusliku finantsabiprogrammi (2017–2020) teise osa väljamaksmisele peaksid järgnema Moldova ametiasutuste pingutused, et täita asjakohased tingimused valdkondades, mis on seotud rahapesuvastase raamistiku tugevdamisega, millega seoses peaks see andma käegakatsutavaid ja püsivaid tulemusi, ning riikliku panga sõltumatuse tugevdamisega;
6. kutsub Moldova valitsust ja ELi üles tegema koostööd, et saada üle COVID-19 kriisi negatiivsest mõjust sotsiaalsele ja majanduslikule arengule;
7. peab kiiduväärseks tulemusi, mis saavutati läbirääkimistel ELi uue erakorralise makromajandusliku finantsabi programmiga seotud vastastikuse mõistmise memorandumil üle, mille eesmärk on võidelda COVID-19 pandeemia negatiivse majandusliku mõjuga;

Assotsieerimislepingu rakendamise olulisus seoses praeguste poliitiliste sündmustega ja 1. novembri presidendivalimiste eel

8. märgib, et Moldova Vabariigi 2019. aasta novembri tegevuskava on vähem ambitsioonikas kui eelmise valitsuse 2030. aasta üldine tegevuskava, ning on mures, et poliitiline ebastabiilsus ja sagedased valitsuse vahetused mõjutavad assotsieerimislepingu / põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu sätete rakendamist ja piiravad reformide tempot; toetab järgmise assotsieerimiskava sidumist uue riikliku tegevuskavaga assotsieerimislepingu rakendamise kohta ning rõhutab, kui oluline on võtta kiiresti vastu uus tegevuskava kui vahend assotsieerimislepingu rakendamise kiirendamiseks ja selle prioriteetide ajakohastamiseks, kaasates aktiivselt parlamentaarset osalust ning ELi ja Moldova Vabariigi kodanikuühiskonna ja muude sidusrühmade panust; rõhutab, et ELi poliitiline ja rahaline toetus jääb sõltuvaks konkreetsete reformide tulemustest, eelkõige kohtusüsteemi ja õigusriigi valdkonnas; kordab sellega seoses kõigi assotsieerimiskavas kokku lepitud prioriteetsete reformide ja makromajandusliku finantsabi teise ja kolmanda osa väljamaksmise tingimuste täitmise olulisust;
9. peab kiiduväärseks Moldova Vabariigi konstruktiivset panust idapartnerluse raames tehtavasse koostöösse ning ergutab assotsieerimislepingute / põhjalike ja laiaulatuslike vabakaubanduslepingutega hõlmatud riikide ja komisjoni vahelist alalist ja intensiivsemat poliitilist mõttevahetust assotsieerimisega seotud reformide teemal;

kutsub komisjoni üles kasutama nõuetekohaselt ära olemasolevaid mehhanisme, et jätkata reformide konkreetse rakendamise jälgimist ja töötada välja tingimuslikkuse mehhanism, sealhulgas selged võrdlusalused, kaasates mõjusalt kodanikuühiskonda, eriti kohalikul tasandil; peab selles kontekstis hädavajalikuks suurendada rahalist toetust kodanikuühiskonna organisatsioonidele, millel on ülitähtis roll avalikes aruteludes osalemise edendamisel ja nii Moldova ametiasutuste tegevuse kui ka liidu poliitika tõhususe jälgimisel riigis; soovib lisaks luua Ukraina tugirühma kogemustele tuginedes sarnane struktuur Moldova Vabariigi jaoks, et suurendada ELi toetuse tõhusust ja nähtavust;

10. rõhutab, et pikaajalises perspektiivis, sealhulgas valimiseelsel perioodil, tuleks olukorda Moldova Vabariigis hoolikalt jälgida OSCE/ODIHRi tavade ja standardite kohaselt, eriti praegusel kriisiperioodil, sest eelseisvad presidendivalimised testivad demokraatia ja õigusriigi põhimõtete toimimist riigis;
11. kutsub sellega seoses Moldova ametivõime üles tagama 1. novembriks 2020 kavandatud vabad ja õiglased presidendivalimised, ning nõuab tungivalt, et Moldova ametivõimud täiustaksid veelgi valimisseadusandlust, et tagada hääleõiguse tõhusus, valimiskampaaniate õiglus, seadusandliku protsessi läbipaistvus ja demokraatlik järelevalve, et võimaldada piisavat avalikku kontrolli valitsuse ja parlamendi tegevuse üle; nõuab, et Moldova ametivõimud hoiduksid reeglite ja eeskirjade muutmisest poliitilise kasu eesmärgil, mis lõpeb alati poliitiliste rahutuste ja ebastabiilsusega, mis mõjutavad struktuurireformidele pühendumist; toonitab tulevase valimise silmas pidades valitsuse demokraatliku legitiimsuse, koalitsiooni moodustamise läbipaistvuse ja valijate tahte austamise tähtsust ning seda, kui oluline on, et valitsuse enamus kajastaks rahva häält;
12. kutsub Moldova ametiasutusi üles tugevdama demokraatlikke mehhanisme, sealhulgas mitmeparteilist parlamendisüsteemi, ja tagama vaba, sõltumatu ja pluralistliku meedia ning õiglase juurdepääsu rahastamisele ja meediale; nõuab sellega seoses, et Moldova ametiasutused tugevdaksid vastupanuvõimet väärinfo ja teabega manipuleerimise vastu kodu- ja välismaiste osalejate poolt nii internetis kui ka väljaspool seda ning rakendaksid meetmeid, et tegeleda veelgi pakilisema vajadusega võidelda häälte ostmise, valimisvaatlejate hirmutamise, altkäemaksu andmise ja muude korruptiivsete tavade, samuti riigi ressursside väärkasutamise vastu, kuna need tavad õõnestavad ja hävitavad kõiki Moldova Vabariigi poliitiliste osalejate demokraatlikke pingutusi;
13. rõhutab vajadust tugeva ja õiglase poliitilise konkureerimise järele presidendikandidaatide vahel, mis poleks võimalik ilma tervikliku ja läbipaistva erakondade rahastamise ja presidendikampaania rahastamise süsteemita;
14. nõuab tungivalt, et Moldova Vabariigi valitsus võtaks kõik vajalikud meetmed tagamaks, et nii Transnistria piirkonnas kui ka väljaspool Moldova Vabariiki elavad Moldova kodanikud saaksid osaleda valimistel kaasaval, läbipaistval ja õiglasel viisil, ilma välise sekkumiseta;

Reformid ja institutsiooniline raamistik

15. tervitab reforme, mis viisid viisavabaduse kehtestamiseni Euroopa Liiduga; Moldova Vabariigi kodanikud on seda programmi laialdaselt kasutanud ja see on väga hea näide sellest, kuidas assotsieerimislepingu / põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu

rakendamine puudutab kodanike elu, edendades inimestevahelisi kontakte teiste eurooplastega; kutsub liitu ja Moldova Vabariiki üles veelgi parandama inimestevahelisi kontakte ja suhtlust, et luua elanikkonna hulgas vastastikuseid positiivseid kuvandeid;

16. kiidab heaks asjaolu, et alates 2014. aastast on viisavabadusest kasu saanud enam kui 2,3 miljonit Moldova kodanikku, ning märgib, et vastavalt komisjoni viimasele aruandele täidab Moldova Vabariik jätkuvalt viisavabaduse nõudeid ja viisavaba liikumine annab jätkuvalt positiivseid majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi eeliseid nii liidule kui ka Moldova Vabariigile; julgustab mõlemat poolt toetama inimeste vaba liikumist ka kriiside ajal;
17. tunnustab Moldova ametiasutuste pingutusi iga-aastases viisanõudest vabastamise mehhanismi aruandes esitatud soovitude rakendamisel; soovib jätkata viisavabaduse poliitikaga seotud kriteeriumide rakendamist ning kutsub ametiasutusi üles jätkama pingutusi nende kriteeriumide täitmiseks, eriti korruptsioonivastases võitluses, tugevdama kohtusüsteemi, kohaldama rahapesuvastaseid õigusakte ja võtma konkreetseid meetmeid põhjendamatute varjupaigataotluste suurenemise vastu võitlemiseks; on sellega seoses mures Schengeni+ piirkonnas ebaseaduslikult viibivate Moldova kodanike arvu kasvu pärast (tõus 47 %) ja varjupaigataotluste arvu suurenemise (tõus 48 %) pärast; nõuab tungivalt, et Moldova ametivõimud jätkaksid Schengeni ala liberaliseeritud viisarežiimi kontekstis võetud kohustuste täitmist, tagades tõhusa rändehalduse ja varjupaigaõigused Moldova Vabariigis kolmandate riikide taotlejatele;
18. peab kiiduväärseks Moldova Vabariigi parlamendi poolt arvukate õigusaktide vastuvõtmist, mis on kooskõlas riigile assotsieerimislepingust tulenevate kohustustega, mis on nimelt seotud avaliku halduse, riigi finantsjuhtimise ja kohtusüsteemi reformidega; rõhutab nende õigusaktide täieliku rakendamise olulisust, sh teiste õigusaktide vastuvõtmise teel;
19. väljendab heameelt avaliku sektori finantsjuhtimises tehtud edusammude üle ning kutsub Moldova ametiasutusi üles kiirendama muude assotsieerimislepingu / põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu reformide rakendamist, mis põhinevad õigusriigi põhimõtte parandamisel;
20. tunnustab Moldova Vabariigi poolt avaliku halduse toimimise parandamiseks tehtud olulisi samme; palub seetõttu Moldova valitsusel tagada avaliku halduse reformi 2016–2020 täieliku rakendamise kooskõlas OECD/SIGMA avaliku halduse põhimõtetega; julgustab lisaks Moldova ametiasutusi suurendama läbipaistvust ja võitlema laialt levinud korruptsiooni vastu avalikus halduses ning looma avaliku halduse riiklikku kooli;
21. rõhutab, et assotsieerimislepingu tõhusam ja jätkusuutlikum rakendamine tuleneb riigiasutuste ja -ametite erapooletust ja professionaalsest haldamisest; väljendab sellega seoses veel kord muret selle pärast, et puudub pidev pühendumus avalikku sektorit paremaks muuta, mis pärsib pädevaid inimesi tegemast karjääri avalikus halduses, ning rõhutab, et on vaja arendada professionaalset avalikku haldust ja julgustada noori alustama karjääri avalikus sektoris, et saavutada läbipaistvam haldus, kus onupojapoliitika ja soosimine ei põhjusta kroonilist politiseerumist;
22. nõuab tungivalt, et võimalikult kiiresti alustataks ulatuslikumat

- detsentraliseerimisreformi, sealhulgas Moldova Vabariigi haldusterritoriaalse süsteemi, regionaalarengu ja halduse detsentraliseerimise reformi koos võimalusega saada kohalikke makse; rõhutab sellega seoses vajadust põhjalikuma ja laiema koostöö järele kohalike omavalitsuste vahel kohalike omavalitsuste arvu vähendamiseks ja lisameetmete võtmiseks, et tagada nende suurem sõltumatus ja vähendada tegevuskulusid; kutsub Moldova ametiasutusi üles järgima kohaliku demokraatia ja kohaliku autonoomia põhimõtteid kooskõlas kohalike omavalitsuste Euroopa hartaga, mis tagab kohalikele omavalitsustele piisava pädevuse ja piisavad rahalised vahendid ning tagab nende tõhususe;
23. tunneb muret meedia- ja reklaamisektorite suure kontsentratsiooni ja politiseerituse pärast, mis toob kaasa avalikkuse vähese usalduse meedia vastu; kutsub Moldova ametiasutusi üles jätkama meediasektori reformi eelkõige kodanikuühiskonna suurema kaasamisega sellesse protsessi ning kutsub Moldova Vabariiki üles vaatama läbi audiovisuaalmeedia seadustiku ja liberaliseerima reklaamituru kooskõlas Euroopa meediavabaduse ja mitmekesisuse standarditega, nagu on soovitanud komisjon ja Veneetsia komisjon, et tagada meedia- ja reklaamituru omandisuhete täielik läbipaistvus;
24. on seisukohal, et meedia pluralismi ja selle sõltumatuse tugevdamine peaks olema liidu ja Moldova Vabariigi partnerlussuhetes prioriteediks ning see peaks kajastuma asjakohaselt ka rahaeraldistes; kutsub komisjoni üles suurendama toetust sõltumatule meediale, sealhulgas piirkondades; nõuab tungivalt, et Moldova võimud hoiduksid kasutamast COVID-19 pandeemiat, et võtta meetmeid, mis vähendavad sõnavabadust ja piiravad meedia suutlikkust kajastada sõltumatult ja erapooletult koroonakriisi ühiskondliku mõju kogu mõõdet; väljendab muret valeuudiste ja desinformatsiooni levimise pärast Moldova Vabariigis koroonaviiruse kriisi ajal ning juhib tähelepanu vajadusele, et nii kohalikud omavalitsused kui ka liit arendaksid välja eriprogramme, mis edendavad meediapädevust, võitlevad desinformatsiooni vastu ja toetavad kvaliteetset, faktikontrolli läbinud meediasisu;
25. nõuab tungivalt, et Moldova võimud soodustaksid vaba ja sõltumatut meediat, sh sõltumatu auditi läbiviimise kaudu, ning tagaksid audiovisuaalnõukogu kui sõltumatu reguleeriva asutuse tõhususe, mille kaudu võideldakse ajakirjanike jätkuva hirmutamise, avalike ja reguleerivate asutuste politiseerimise ja läbipaistvuse puudumise, avalikkuse teabele juurdepääsu ja kvaliteetse meediasisu puudumise vastu ning kindlustatakse meediaomandi läbipaistvus;
26. rõhutab, et liit on suurim Moldova Vabariigile abi andja; täheldab suure murega valitsuse juhtivate poliitikute liidu vastu suunatud pidevat propagandat, väärinfokampaaniaid ja halvustavaid sõnumeid, mis esitavad avalik-õiguslikus televisioonis ja meedias moonutatud ja ebareaalset pilti; peab kahetsusväärseks selliseid avalikke rünnakuid liidu abi ja maine vastu, sest need õhustavad assotsieerimislepingu ning ELi ja Moldova Vabariigi suhete rakendamist; palub Moldova ametiasutustel lõpetada väärinfo levitamise ja ELi-vastase propaganda kampaaniad, millega Moldova Vabariigi kodanikud üldiselt kokku puutuvad, ning suurendada toetust võitlusele valeuudiste, kommunikatsiooni hübriidsõja, sihipäraste väärinfo levitamise kampaaniate ja meediaprogrammide halvenemise vastu; rõhutab, et poliitiline osalus massimeedias kahjustab struktuurselt põhivabadusi ja juurdepääsu teabele;

27. taunib Chişinău praeguse valitsuse Euroopast kaugenemist riigi demokraatlike püüdluste kahjuks ja nõuab tungivalt, et euroopameelsed erakonnad leiaksid dialoogi kaudu lahendusi, et tagada Euroopa integratsiooniprotsessi järjepidevus Moldova Vabariigis ja saada täielikult kasu kõikidest assotsieerimislepingu / põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu pakutavatest eelistest;
28. kutsub Moldova ametiasutusi üles tegema rohkem pingutusi tagamaks, et assotsieerimislepingu / põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu võimalused ja ELi abi ning programmid jõuaksid kohalikule tasandile, sealhulgas ka riigi kaugematesse osadesse, eriti maapiirkondadesse, et elanikud saaksid anda tõuke positiivsete muutuste jaoks oma kogukondades, eriti nendes, kes on nõukogude aja nostalgia ja Venemaa manipuleerimise suhtes haavatavamad;
29. on seisukohal, et ametiasutused peavad andma läbipaistvat teavet välisabi kohta, mida nad kavatsevad taotleda, ning et Venemaa Föderatsiooni rahastamist tuleks parlamendis ning ekspertide ja kodanikuühiskonnaga avalikult arutada, sealhulgas seoses geostrateegiliste tingimustega ja sellist tüüpi rahastamisest tuleneva pikaajalise mõjuga majandusele; on seisukohal, et ELi rahalise abiga seotud tingimuste osas peavad ametiasutused avalikkusele vajalikke selgitusi andma; rõhutab, et ELi tingimusi tuleb vaadelda kui võimalust viia läbi vajalikke reforme;
30. rõhutab vajadust võidelda Venemaa väärinfo vastu faktilise ja kättesaadava kvaliteeteteabe abil, samuti avalikkuse teadlikkuse tõstmise kampaaniate kaudu; julgustab Moldova Vabariigi ametiasutusi otsima põhjalikumaid koostööd liidu ja selle liikmesriikidega, et tõhustada heade tavade ja lahenduste rakendamist võitlemiseks desinformatsiooni, propaganda, manipuleerimise ja vaenuliku mõjutamisega, mis on korraldatud välisjõudude poolt sisepoliitiliste protsesside ja liiduga suhete terviklikkuse lõhestamiseks, destabiliseerimiseks ja kahjustamiseks;
31. tunnustab Moldova parlamendi edusamme mittekabanduslikke organisatsioone käsitleva uue seaduse vastuvõtmisel osana ELi makromajandusliku finantsabi saamise tingimuste nõuetest; loodab, et selle kiire ja tõhus rakendamine edendab kodanikuühiskonna ja valitsusväliste organisatsioonide õiguste ja vabaduste ning ühinemisvabaduse täielikku austamist, ning nõuab Moldova valitsuselt suuremat toetust kodanikuühiskonna arengule; juhib tähelepanu valitsusväliste organisatsioonide keskele rollile igas demokraatlikus ühiskonnas ja avaldab lootust, et uued õigusaktid parandavad avaliku otsustamise läbipaistvust ja pakuvad ajakohastatud raamistikku riigi kodanikuühiskonna toimimiseks; nõuab tungivalt, et Moldova võimud hoiduksid igasugusest survest valitsusvälistele organisatsioonidele ja teistele kodanikuühiskonna esindajatele; avaldab kahetsust usaldamatuse ja vaenulikkuse pärast, millega poliitilised ametnikud kodanikuühiskonnale üldiselt lähenevad; nõuab tungivalt kodanikuühiskonna sisukamat ja aktiivsemat kaasamist poliitika kujundamise ja rakendamise protsessidesse, eelkõige seoses inimõiguste ja põhivabadustega, mille suhtes valitsusvälised organisatsioonid võiksid tegutseda järelevalvajana ja nõuda asjaomastelt riigiasutustelt aruandmist; kutsub sellega seoses komisjoni ja liikmesriike üles andma kodanikuühiskonnale poliitilist, tehnilist ja rahalist toetust ning nõuab tungivalt, et ELi institutsioonid kehtestaksid selged eeskirjad, mis aitaksid vältida toetuste andmist nn GONGOdele (valitsuse poolt asutatud ja mitteametlike kanalite läbi rahastatud valitsusvälised organisatsioonid);

32. kutsub Moldova ametiasutusi üles edendama avalike otsuste vastuvõtmise läbipaistvust ning tagama sidusrühmade ja kodanikuühiskonna nõuetekohase kaasamise ja nendega konsulteerimise kõigil etappidel, mis suurendab ka avalikku kontrolli ja läbiviidud reformide sotsiaalset vastuvõetavust;
33. väljendab heameelt 2019. aasta augustis vastu võetud valimisi käsitlevate õigusaktide muutmise üle ning Moldova konstitutsioonikohtu 2020. aasta veebruaris tehtud otsuse üle erakondade asutamise territoriaalsete nõuete kohta;
34. juhib tähelepanu asjaolule, et COVID-19 kriis on toonud ilmsiks asjaolu, et Moldova Vabariigi tervishoiusüsteem on liiga vähe arenenud ja sellel on raske toime tulla hiljutise haigusjuhtumite arvu kasvuga; nõuab tungivalt, et komisjon, liikmesriigid ja Moldova Vabariik suurendaksid koostööd rahvatervise vastupanuvõime alal, vahetaksid parimaid tavaid ja teeksid koostööd kodanikuühiskonna, ettevõtjate ja VKEde kogukondadega epideemiastrateegiate väljatöötamisel, keskendudes ühiskonna kõige haavatavamatele rühmadele; kutsub Moldova valitsust üles tugevdama tervishoiusüsteemi, parandama sanitaartingimusi, eriti haiglates, ning andma oma elanikkonnale täielikku läbipaistvat ja kaasavat asjakohast teavet pandeemia kohta;

Koostöö ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkonnas ning edu Transnistria konflikti lahendamisel

35. väljendab heameelt Moldova Vabariigi osalemise üle ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonidel ja operatsioonidel, küberturvalisuse ja küberkuritegude uurimisel ning Moldova Vabariigi koostöö üle NATOga ja selle üle, et Moldova järgib ELi ÜVJP deklaratsioone; kutsub ELi institutsioone üles kaasama Moldova Vabariiki küberturvalisust, hübriidohtusid ja küberkuritegude uurimist käsitlevatesse uutesse koostöövormidesse;
36. tunnustab Moldova ja Ukraina piiril tegutseva Euroopa Liidu piirihaldamise abimissiooni olulisust piirihaldus- ja tollirežiimi ühtlustamisel liidu omaga, samuti Transnistria küsimuse lahendamisel;
37. tunnustab Moldova Vabariigi kogemusi ja teadmisi ning panust, mida see võib anda liidu ühisesse julgeoleku- ja kaitsepoliitikasse, ning julgustab tegema tihedamat koostööd ELiga seotud kaitsepoliitika valdkonnas, sealhulgas osalema alalises struktureeritud koostöös, kui kolmandate riikide kaasamise küsimus on otsustatud;
38. kinnitab veel kord ELi toetust Moldova Vabariigi suveräänsusele ja territoriaalsele terviklikkusele ning 5+ 2 läbirääkimisprotsessis tehtavatele pingutustele Transnistria konflikti rahumeelse, püsiva ja tervikliku poliitilise lahenduseni jõudmisel, mis põhineb Moldova Vabariigi suveräänsuse ja territoriaalse terviklikkuse austamisel tema rahvusvaheliselt tunnustatud piirides, kus Transnistria on eristaatus, mis tagaks inimõiguste kaitse ka aladel, mida põhiseaduslikud võimud praegu ei kontrolli; tuletab meelde, et ÜRO Peaassamblee võttis 22. juunil 2018. aastal vastu resolutsiooni, milles kutsuti Vene Föderatsiooni oma vägesid ja relvastust Moldova Vabariigi territooriumilt tingimusteta välja viima ja kinnitati uuesti toetust selle resolutsiooni viivitamatule rakendamisele;
39. julgustab Moldova valitsust jätkama konfliktilahendamiseks soodsa keskkonna edendamist ja toetama tegevust, mis suurendab konfliktist lõhestatud kogukondade

usaldust ja inimestevahelisi kontakte;

40. tunnistab suurenenud vastastikust sõltuvust Moldova Vabariigi ja Transnistria piirkonna vahelises julgeolekus ning nende stabiilsust kui peamist tegurit selliste julgeolekuprobleemide ennetamisel ja lahendamisel nagu hübriidohud, küberrünnakud, kübersekkumine valimistesse, desinformatsiooni- ja propagandakampaaniad ning kolmandate osaliste sekkumine poliitilisesse, valimis- ja teistesse demokraatlikesse protsessidesse;
41. tervitab Moldova valitsuse pingutusi laiendada põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu ja viisavabaduse eeliseid Transnistria piirkonnale, mis on võimaldanud piirkonnas märkimisväärselt liikuvust ja kaubavahetust suurendada, ning kõiki meetmeid, mis edendavad majanduskoostööd ning suurendavad kaupade ja teenuste vahetust Moldova Vabariigi ja Transnistria vahel;
42. on seisukohal, et Dnestri läänekaldal registreeritud ja Moldova ametnike tollikontrollile allutatud Transnistria ettevõtjatele tariifivaba juurdepääsu tagamisega ELi turgudele tõi põhjalik ja laiaulatuslik vabakaubandusleping kaasa kaubanduse suuremahulise liikumise Euraasia majandusliidust Euroopa Liidu poole; julgustab Moldova ametiasutusi liikuma edasi kaubanduse ja ELi turgudega suhtlemise poole, et parandada turule pääsemist, läbipaistvust, häid äritavasid ning vähendada oligarhide turuga manipuleerimise ja monopoliseerimise võimet;
43. rõhutab, et Transnistria probleemi lahendamisel tuleb austada Moldova Vabariigi suveräänset õigust valida ise oma kaitse- ja välispoliitika kurss;
44. nõuab tungivalt, et Moldova Vabariigi ametivõimud kaaluksid seaduste paketi väljatöötamist ja rakendamist konfliktide ennetamise ja kriisiohjamise valdkonnas, mis oli assotsieerimislepingu rakendamise riikliku tegevuskava osa aastatel 2017–2019;

Õigusriik ja hea valitsemistava

45. on mures õigusriigi ja demokraatlike institutsioonide reformide aegluse pärast; nõuab tungivalt, et Moldova valitsus viiks viivitamata lõpule kohtureformid, et kindlustada kohtusüsteemi ja korruptsioonivastasele võitlusele spetsialiseerunud institutsioonide sõltumatus, erapooletus ja tõhusus; palub sellega seoses Moldova valitsusel tagada põhiseaduse kohtunike ülemkogu puudutavate muudatuste läbipaistva koostamise ja hilisema vastuvõtmise, kasutades rahvusvahelisi pretsedente ja häid tavasid kooskõlas Veneetsia komisjoni soovitustega ning konsulteerides Euroopa Nõukogu ja ELi ekspertide, kodanikuühiskonna ja teiste huvitatud osalistega; avaldab kahetsust, et parlamendis kiirustati kohtunike ülemkogu liikmete ametisse nimetamist käsitlevate muudatusettepanekute tegemisega; rõhutab vajadust tagada kohtunike ülemkogu sõltumatus ning palub Moldova ametiasutustel tagada kohtunike teenetepõhise valimise ja edutamise;
46. kutsub ametiasutusi üles jätkama tõhusaid konsultatsioone õigussüsteemi reformi kontseptsiooni ja tegevuskava vastuvõtmiseks, mis põhineb ulatuslikul analüüsil, tagades sidusrühmade laialdase konsensuse ning järgides rangelt Moldova põhiseadust ja Euroopa standardeid;
47. väljendab muret madala usalduse pärast kohtusüsteemi terviklikkuse ja tõhususe vastu

- ja kohtuvõimu vastuvõtlikkuse pärast poliitilisele survele, mis takistab selle sõltumatust; palub Moldova Vabariigi ametiasutustel tagada kohtunike ametisse nimetamise protsesside läbipaistvus ja see, et peaprokurör, tema meeskond ja üldse prokurörid oleksid oma tegevuses sõltumatud ning järgiksid professionaalsuse ja usaldusvääruse kõige kõrgemaid standardeid;
48. juhib sellega seoses tähelepanu asjaolule, et ressursside nappus ja teadmiste puudumine hea valitsemistava, õigusriigi ja inimõiguste kohta on lokkav ja kahjustab Moldova administratsiooni tõhusat toimimist, ning kutsub komisjoni üles suurendama rahastamist olemasolevate eelarvetoetuse ja tehnilise abi vahendite kaudu, mille eesmärk on tugevdada kohtu- ja õiguskaitseasutuste suutlikkust ja tõhusust, võttes arvesse reformide rakendamisel tehtud edusamme;
49. kutsub Moldova Vabariigi ametiasutusi üles tugevdama konstitutsioonikohtu täielikku sõltumatust ning tagama, et sellele ei saaks avaldada ühelgi viisil poliitilist survet; on kindlalt vastu kõigile konstitutsioonikohtu kohtunike hirmutamise- või survekatsetele ning mõistab hukka äärmiselt suure surve, väljapressimise ja ahistamise, mida pidid kohtu kohtunikud enne Venemaa laenuotsuse vastuvõtmist taluma; avaldab sügavat kahetsust konstitutsioonikohtu politiseerimise katsete pärast ning prokuröride ja korruptsioonivastase keskuse passiivsuse pärast konstitutsioonikohtu sõltumatuse kaitsmisel;
50. väljendab muret püsiva pikaajalise edusammude puudumise suundumise pärast seoses korruptsiooniga Moldova Vabariigis ning kutsub seepärast valitsust üles tõhustama korruptsiooni ja riigi kaaperdamise vastast võitlust, samuti rahapesu, salakaubaveo ja organiseeritud kuritegevuse, sh inimkaubanduse tõkestamist; kutsub Moldova Vabariigi valitsust üles kehtestama konkreetseid meetmeid riikliku korruptsioonivastase võitluse keskuse ja prokuratuuri korruptsioonivastase võitluse eriosakonna sõltumatuse, usaldusvääruse ja tõhususe tugevdamiseks ning avalike korruptsioonivastaste asutuste ja õiguskaitseasutuste depolitiseerimise tagamiseks; juhib tähelepanu, et suurkorruptsiooni ja organiseeritud kuritegevuse ennetamiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks tuleb teha pidevaid ja järjepidevaid pingutusi; on seisukohal, et see on ainus viis Moldova kodanike usalduse taastamiseks ja püsivate reformide läbiviimiseks Moldova Vabariigis; kutsub komisjoni üles toetama palju järjekindlamalt pettusi ja rahapesu jälgivaid kodanikuühiskonna organisatsioone;
51. nõuab tungivalt, et ametiasutused suurendaksid organiseeritud kuritegevuse vastu võitlemiseks ja kuritegelike võrgustike lammutamiseks tehtavaid pingutusi;
52. peab kiiduväärseks rahapesuvastaste sanktsioonide seaduse vastuvõtmist 21. mail 2020 ning nõuab uute õigusaktide kohaldamise suuniste kiiret väljatöötamist ning asjaomaste asutuste eriväljaõpet; kutsub kõiki huvitatud pooli üles jätkama salakaubaveo ja rahapesu vastu võitlemisel, kuritegelike võrgustike lammutamisel ja oligarhide mõju vähendamisel tehtavaid järjekindlaid pingutusi; nõuab tihedamat koostööd Europoli, Interpoli ja tolliorganisatsioonidega, nagu Maailma Tolliorganisatsiooni ja OECD korruptsioonivastased võrgustikud;
53. märgib murega komisjoni ja Euroopa välisteenistuse 2019. aasta assotsieerimiskava rakendamise aruande järeldusi Moldova kohta, mille kohaselt on pettuste ja rahapesu tõkestamise vahendite ja asutuste loomine olnud aeglane; loodab, et uus valitsus toetub

korruptsiooni vastu võitlemisel ning kriminaalsete ja rahapesuskeemide paljastamisel eelmise valitsuse hiljutistele sammudele;

54. võtab teadmiseks 2014. aastal paljastatud ulatuslike pangapettuste ja muude rahapesujuhtumite eest vastutusele võtmiseks võetud meetmed; kinnitab siiski veel kord oma muret selle pärast, et seni ei ole õnnestunud tagada läbipaistvat kohtumõistmist kõigi 2014. aastal avastatud pangapettuses kahtlustavate suhtes ning varastatud varade tagastamine on aeglane; kordab oma muret, et varasid pole sisuliselt tagasi nõutud, ja rõhutab, et selles suunas tuleb võtta täiendavaid meetmeid; kutsub Moldova ametiasutusi üles süüdistuse esitamise protsessi kiirendama, tooma kõik vastutavad isikud viivitamatult kohtu ette ja nõudma tagasi ebaseaduslikult omastatud raha; kutsub liikmesriike üles pakkuma Moldova Vabariigi ametiasutustele juhtumi uurimisel märkimisväärset abi, kui selleks soovi avaldatakse;
55. peab kiiduväärseks uue seaduse vastuvõtmist programmi „Kodakondsus investeringute vastu“ kaotamiseks 1. septembrist 2020 praeguse moratooriumi lõppemisel 18. juunil 2020; on seisukohal, et see on oluline samm korruptsiooni, maksudest kõrvalehoidumise ja rahapesu ohtude vähendamiseks Moldova Vabariigis; märgib, et kuni programmi tühistamiseni jätkatakse ainult olemasolevate taotluste menetlemist, ning kutsub komisjoni üles hoolikalt jälgima, kuidas seda tehakse;
56. kutsub Moldova Vabariigi ametiasutusi üles suurendama erakondade rahastamise läbipaistvust ning uurima kõiki õigusnormide rikkumisi õiglaselt ja erapooletult; rõhutab vajadust võidelda Moldova poliitikute hulgas leviva korruptsiooniga; on sügavalt mures hiljutiste väidete pärast parlamendiliikmete ülesostmise kohta poliitilise kuuluvuse muutmiseks, samuti süüdistuste pärast valitud esindajate röövimise, hirmutamise ja nendele surve avaldamise kohta; juhib tähelepanu sellele, et neid väiteid tuleb uurida ja selline käitumine on vastuolus väärtustega, mis on Moldova Vabariigiga sõlmitud assotsieerimislepingu keskmes; juhib tähelepanu ka erakondade vastutusele võidelda korruptsiooniga nende endi ridades; kutsub lisaks ametiasutusi üles tagama, et valimiskampaanias ei kasutataks heategevusfondide vahendeid; nõuab tungivalt, et võimud keelaksid valimiskampaania ajal haldusvahendite kasutamise valitseva poliitilise eliidi hüvanguks;

Inimõigused ja põhivabadused

57. tunnistas inimõiguste kaitset käsitlevate õigusaktide parandamist, eelkõige uue 2018.–2022. aasta inimõiguste tegevuskava tulemusena; kutsub Moldova ametiasutusi üles märkimisväärselt suurendama pingutusi ning võtma vastu rakendusmeetmeid ja teiseid õigusakte, et kaitsta inimõigusi ja põhivabadusi, sealhulgas eelkõige vähemuste ja haavatavate rühmade puhul, nagu naised ja lapsed, keda inimkaubitsejad kuritarvitavad, keelevähemused, puuetega inimesed, romad ning LGBT+ inimesed, tunnistades sellega inimõiguste austamist kui demokraatliku ühiskonna otsustava tähtsusega kriteeriumi ja olulist tingimust; on mures selle pärast, et endiselt on lahendamata ja karistamata märkimisväärsed inimõigustega seotud probleemid, nagu surve ja poliitiliselt motiveeritud süüdistuse esitamine ja kinnipidamine, piinamine, meelevaldne kinnipidamine, karmid ja eluohtlikud vanglatingimused, meelevaldne või ebaseaduslik sekkumine eraellu, sunni viisilise või kohustusliku lapstööjõu kasutamine;
58. väljendab sügavat muret nende moldovlaste olukorra pärast, kes on COVID-19 kriisi

tõttu jäänud ELi liikmesriikidesse ilma sotsiaalse kaitseta; kutsub komisjoni ja liikmesriike üles tagama COVID-19 kontekstis kolmandatest riikidest pärit hooajatöötajatele ELi kodanikega võrdse kohtlemise, nagu on sätestatud direktiivis 2014/36/EL, ja tuletab meelde, et sellistel töötajatel on samad töö- ja sotsiaalsed õigused kui ELi kodanikel; kutsub liikmesriike üles tagama piiriülestele ja hooajatöötajatele kvaliteetse eluaseme, mis ei oleks osa nende töötasust, samuti tagama inimväärset elamistingimused, üürniku eraelu puutumatus ja tööinspeksioonide kinnitatud kirjalikud üürilepingud ning kehtestama sellekohased standardid;

59. märgib murega, et assotsieerimislepingust tulenevate kohustuste rakendamine sotsiaalvaldkonnas on piiratud, eriti sellistes valdkondades nagu tööinspeksioon, diskrimineerimisvastased meetmed ja sotsiaalne dialoog; tunneb muret, et elatustaseme oluliseks tõstmiseks on edusammud makromajanduslike finantshaavatavustega tegelemisel endiselt ebapiisavad ning et seda ohustavad nüüd COVID-19 kriisi tagajärjed; nõuab, et ametiühingud ja kodanikuühiskonna organisatsioonid tuleks tingimata assotsieerimislepingute rakendamisse kaasata;
60. rõhutab, et liit peab hoidma Moldova Vabariiki vastutavana oma kohustuste täitmise eest assotsieerimislepingu sotsiaalse mõõtme osas; kutsub komisjoni üles esitama üksikasjalikke iga-aastaseid arenguaruandeid assotsieerimislepingu sotsiaalsete ja tööhõivega seotud küsimuste rakendamise kohta, milles ei analüüsita mitte ainult asjakohaste liidu direktiivide ja normide ülevõtmist, vaid ka nende tegelikku rakendamist; kutsub komisjoni üles võtma omaks tööhõivespetsialistide ettepanekud mehhanismi kehtestamiseks kokkulepitud standardite rikkumiste karistamiseks; soovib kasutada makromajandusliku finantsabi väljamakseid finantsvõimendusena või tingimusena, et sundida Moldova Vabariiki parandama oma tööjõu töötingimusi;
61. väljendab muret inimõiguste austamise pärast Transnistria piirkonnas, eriti COVID-19 pandeemia taustal;
62. kutsub komisjoni üles ajakohastama assotsieerimislepingute tähelepanuta jäetud valdkondi, mille seas on sellised olulised poliitikavaldkonnad nagu sooline võrdõiguslikkus, Euroopa roheline kokkulepe ja tervishoiukriiside ennetamine;
63. rõhutab, et sooline võrdõiguslikkus on kestliku ja kaasava arengu oluline eeltingimus; nõuab tungivalt, et Moldova valitsus ja ametiasutused rakendaksid meetmeid, et veelgi parandada naiste esindatust ja võrdset kohtlemist poliitilise ja ühiskondliku elu kõigil tasanditel; palub komisjonil lõimida sooline võrdõiguslikkus kõigisse Moldova Vabariigiga seotud poliitikavaldkondadesse, programmidesse ja meetmetesse ning julgustab Moldova Vabariigi ametiasutusi edendama programme, mis hõlmavad järjepidevat soolise võrdõiguslikkuse mõõdet, pakuvad rohkem tuge ühiskonna kõige ebasoodsamas olukorras ja haavatavamatele rühmadele ning rakendavad õigusakte, et võidelda vihakõne ja haavatavamate rühmade vastu suunatud füüsilise vägivalla vastu;
64. nõuab tungivalt, et Moldova võimud ratifitseeriks Istanbuli konventsiooni, mille Moldova Vabariik allkirjastas 6. veebruaril 2017, kuid mille ratifitseerimine on hilineunud, hoolimata sellest, et seda on nimetatud inimõiguste riiklikus tegevuskavas 2018–2022 ning naistevastase vägivalla ja perevägivalla ennetamise ja selle vastu võitlemise riiklikus strateegias 2018–2023; tuletab meelde, et Moldova Vabariigis on levinud naiste ja tüdrukute vastane vägivald ning viiest naisest kaks on alates 15.

eluaastast kogunud füüsilist ja/või seksuaalset vägivalda partneri või muu isiku kui partneri poolt;

65. nõuab, et võetaks täiendavaid meetmeid inimkaubanduse ennetamist ja selle vastu võitlemist käsitlevate riiklike õigusaktide rakendamiseks ning parandama oluliselt ohvritele osutatavate teenuste kvaliteeti, samuti suurendama kuriteohvrite, eelkõige laste kaitset, abistamist ja toetamist uurimise ajal ja pärast kohtumenetlust; nõuab lisaks rohkem tuge ohvrite sotsiaalseks taasintegreerimiseks; nõuab tihedamat koostööd Moldova Vabariigi ja liikmesriikide õigusasutuste ning täitevasutuste vahel, et vähendada piiriülest kuritegevust, eriti inimkaubandust ja ebaseaduslikku uimastikaubandust;
66. kutsub ametiasutusi üles tagama õigust õiglasele kohtumenetlusele ja austama inimõigusi kinnipidamis- ja parandusasutustes, vältides sealhulgas ebapiisavate tervishoiuteenuste osutamist; rõhutab sellega seoses vajadust tagada vangidele turvaline keskkond; nõuab lisaks meetmete võtmist, et vältida valikulist ja poliitilistelt kallutatud õigusmõistmist;
67. kordab oma üleskutset, et Moldova ametiasutused tagaksid kolmandate riikide väljaandmistootluste läbipaistva menetlemise, täites samas õiguslikke menetlusi täielikus kooskõlas Euroopa põhimõtete ja standarditega;
68. nõuab konkreetsemate meetmete võtmist kinnipidamistingimuste parandamiseks ja puuetega inimeste nende tahte vastaselt psühhiaatriaiglates kinnipidamise lõpetamiseks; nõuab piinamise ja väärkohtlemise täielikku kaotamist vanglates, millega avaldatakse survet vangistatud või kinni peetud poliitilistele oponentidele;
69. tunnistab riiklikul tasandil võetud meetmeid piinamise ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks, kuid rõhutab, et Moldova Vabariiki mõistetakse Euroopa Inimõiguste Kohtus endiselt sageli süüdi piinamise ja väärkohtlemise eest; nõuab seetõttu tungivalt täiesti sõltumatu agentuuri loomist, mis tegeleks spetsiaalselt politsei ja teiste õiguskaitseametnike poolt toime pandud piinamiste ja muude inimõiguste rikkumiste uurimisega;
70. tunneb muret vihakõne juhtumite jätkuva esinemise pärast, mille põhjustajateks on nii poliitikud kui ka usu- ja kogukonnajuhid; rõhutab sellega seoses, et sihtmärgiks on eelkõige olnud naised ja LGBTI+-inimesed; kutsub riigiametnikke üles hoiduma vihakõnega seotud tegevusest ja vihakõne esinemisel seda avalikult hukka mõistma ning ametivõime viimistlema vihakõne vastu võitlemise õiguslikku ja institutsionaalset raamistikku, et võidelda selle nähtuse vastu kõigi olemasolevate mehhanismidega;
71. tuletab meelde, et Magnitski-tüüpi õigusakte kehtestava seaduse eelnõu on Moldova parlamendis juba tutvustatud; julgustab seadusandlikku organit jätkama seaduse läbivaatamist, mis vastuvõtmise korral aitaks võidelda inimõiguste rikkumiste, korruptsiooni ja rahapesu vastu;

Kaubandus- ja majanduskoostöö

72. on seisukohal, et ELi abi andmisel Moldova Vabariigile tuleks jätkuvalt seada prioriteediks kodanike elatustaseme parandamine, keskendudes sellistele valdkondadele nagu VKEdede arengu hõlbustamine, noorte abistamine ning hariduse- ja tervishoiu üldine

reform;

73. väljendab heameelt ettevõtlusalgatuste üle, mille eesmärk on arendada Moldova idufirmasid; tunnistab siiski, et täiendavate tööhõivevõimaluste loomiseks, mis meelitaks noori ja oskustöölisi kodumaale naasma, on vaja täiendavaid avaliku sektori reforme ja rahalist abi;
74. kutsub komisjoni üles aitama kaasa Moldova Vabariigi noorte majandusprobleemide lahendamisele, investeerides programmidesse, mis soosivad noorte ja sotsiaalset ettevõtlust, ning tugevdama seost haridussüsteemi reformi ja tööturu nõudmistega; rõhutab vajadust investeerida programmidesse, mis on suunatud maapiirkondadest pärit noortele, sest see kategooria on linnapiirkondade noortega võrreldes üks kõige haavatavamaid ning neil puuduvad sotsiaal-majanduslikud võimalused;
75. tunnistab, et ajude äravool, mille on sageli põhjustanud usalduse puudumine kohtusüsteemi vastu, onupojapoliitika ja nõuetekohaste reformide puudumine riigis, kujutab endast tõsist ohtu Moldova tulevikule, ning tunneb muret Moldova kodanike ulatusliku väljarände pärast, mis rõhutab negatiivseid demograafilisi suundumusi; julgustab Moldova valitsust rakendama täiendavaid meetmeid selle nähtuse ennetamiseks ja selle vastu võitlemiseks, luues eelkõige noortele töötajatele võimalusi ja parandades nende tingimusi ja palgataset koduriigis, et nad saaksid pärast välismaal õppimist või koolitust koju tagasi pöörduda, ning toetades noorte ettevõtlust; kutsub komisjoni üles oma programmides sellele küsimusele keskendumata;
76. rõõmustab Moldova majanduse mitmekesistamise ning Moldova ja ELi vahelise kaubanduse märkimisväärse suurenemise üle, samuti asjaolu üle, et liit on suurim investor riigis; väljendab heameelt asjaolu üle, et 2018. aastal oli 70 % Moldova Vabariigi kogueksportidist ja 56 % kogu kaubavahetusest seotud liiduga; julgustab edasisi edusamme sellistes valdkondades nagu tolliseadustik, intellektuaalomandi õiguste, sealhulgas geograafiliste tähiste kaitse, sanitaar- ja fütosanitaarstandardite parandamine, turutingimuste parandamine energia valdkonnas, riigihanked ja VKEde juurdepääs rahastamisele;
77. julgustab põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu täielikku rakendamist, et veelgi suurendada ELi ja Moldova Vabariigi kahepoolseid kaubandus- ja investeerimissuhteid, kõrvaldades sealjuures mittetariifsed kaubandustõkked, hõlbustades juurdepääsu ühtsele turule ja liikudes edasi ühtsesse turgu sulandumisega; tuletab meelde, et Moldova Vabariigiga sõlmitavas põhjalikus ja laiaulatuslikus vabakaubanduslepingus tuleb järgida kestliku arengu peatükkides sätestatud eeskirju kooskõlas rahvusvaheliste kohustustega, eelkõige Pariisi kokkuleppega, ja WTO eeskirjadega;
78. peab kiiduväärseks, et Moldova parlament võttis vastu Euroopa LEADER-lähenedamise kui riigi maaelupoliitika aluse; julgustab siiski Moldova Vabariiki, sealhulgas ka järgmises põllumajanduse ja maaelu arengu riiklikus strateegias ette nähtud erimeetmete abil täiel määral ära kasutama liidu eeliseksporti võimalusi põllumaade tõhusama ja säästvama harimise ning ka demokraatlikuma juurdepääsu ja maa kasutamise abil selliste põllumajandustoodete tootmiseks, mis võimendaksid Moldova Vabariigi suhtelisi põllumajanduseeliseid;
79. väljendab heameelt seaduste lähendamise üle liidu õigustikule ning julgustab komisjoni

pakkuma Moldova institutsioonidele ja avaliku halduse asutustele selle tähtsa ülesande täitmiseks tehnilist ja finantsabi; rõhutab, et sellist abi tuleks kasutada selleks, et suurendada teadmisi inimõigustest ja õigusriigi põhimõttest, ning kutsub Moldova ametiasutusi üles kiirendama assotsieerimislepingu / põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu ühtlustamist, sealhulgas loomatervise ja toiduohutuse standardite osas;

80. väljendab heameelt riikliku strateegia „Digitaalne Moldova 2020” üle, kuid nõuab, et komisjon toetaks ja abistaks meedia- ja infopädevusega seotud programme ja reforme, et kajastada praegust digitaalajastut, ning ajakohastada valdkondlikku koostööd digitaalmajanduses; kutsub Moldova Vabariiki üles looma usaldusväärset digitaalset turumajandust, suurendades vajadust edusammude järele avatud andmete valdkonnas, laiendades juurdepääsu digitaalsüsteemidele ning parandades kodanike juurdepääsu elektroonilistele teenustele ja mitmesugustele sidelahendustele;
81. kutsub komisjoni üles toetama investeringuid ELi suure arengu-, kasvu- ja konkurentsipotentsiaaliga sektoritesse, eeskätt kolme strateegilise tähtsusega valdkonda (kestlik energia ja kliima, digitaalne ühtne turg ja küberturvalisus ning transport);
82. kutsub Moldova valitsust üles tegelema sihipärasemalt ka kaubanduse sotsiaalse mõõtme ja kestliku arenguga, järgides ja jõustades tööstandardeid, ratifitseerides ja rakendades täielikult kõiki ILO konventsioone ning kõrvaldades järelejäänud puudused tööinspeksioonisüsteemis, samuti saades üle tööinspeksiooni süsteemi piirangutest ja puudustest ning kohtusüsteemi probleemidest, mis takistavad tööstandardite jõustamist;
83. kutsub Moldova ametiasutusi üles võtma vastu ja rakendama poliitikat, mille eesmärk on reguleerida selliste jurisdiktsioonide üksuste osalemist, kes ei rakenda rahvusvahelisi läbipaistvusstandardeid (*offshore*-jurisdiktsioonid), või selliste ettevõtete osalemist, mida kontrollivad otseselt või kaudselt riigiasutustega kauplevad ettevõtted (avalikud hanked, erastamine, kontsessioonid ning avaliku ja erasektori partnerlus);
84. kutsub ELi üles kaaluma võimalust, et assotsieerimislepingu / põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna riigid ühinevad ühtse euromaksete piirkonnaga, sest see on kodanikele kasulik ja pakuks uusi võimalusi VKEde arenguks;

Energeetika, keskkond ja kliimamuutused

85. kutsub Moldova valitsust üles jätkama energiasektori reformimist, et suurendada sektori vastupanuvõimet, kulude ja lepingute läbipaistvust ning parandada energiasõltumatust ja tõhusust, suurendades eriti energiaühendusi liiduga ning energiaallikate, sealhulgas taastuvenergia mitmekesistamist ja fossiilkütustest sõltuvuse vähendamist; rõhutab, et kõik need aspektid on riigi energiajulgeoleku parandamisel ülitähtsad;
86. peab tervitatavaks meetmeid, millega tugevdatakse energiasektorit reguleeriva asutuse institutsioonilist suutlikkust ja sõltumatust, ja julgustab võtma vajalikke ja kiireloomulisi meetmeid kolmanda energiapaketi rakendamiseks, eriti maagaasi valdkonnas, ning selleks, et tagada täielik vastavus energiaühenduse *acquis*'le; kutsub eelkõige Moldova Vabariiki riiklikku energiasektorit reguleeriva ametit üles kinnitama ausal konkurentsil põhinevaid energiaturu eeskirju ja tagama, et kõik turuosalised, sealhulgas riigile kuuluvad ettevõtjad, neid järgiksid;

87. rõhutab, kui oluline on suurendada piirkonna taristualast koostööd, pidades silmas ka Moldova Vabariigi energiavarustuse mitmekesistamist, ning parandada Moldova Vabariigi energiasektori ühenduvust, tagades samas keskkonna kestlikkuse;
88. rõhutab Moldova Vabariigi elektrisüsteemi mitmekesistamise olulisust; nõuab tungivalt, et Moldova ametiasutused tagaksid Moldova Vabariigi ja Rumeenia elektrisüsteemide ühendamise projekti õigeaegse rakendamise, pakkudes vajalikku tuge ja ressursse;
89. julgustab Moldova ametiasutusi jätkama pingutusi riigi energiajulgeoleku tugevdamiseks ja kiidab Ungheni–Chişinău gaasijuhtme valmimist 2020. aasta lõpuks; kutsub lisaks komisjoni üles kaasama Moldova Vabariiki energia siseturu vastupidavustestidesse;
90. kiidab heaks Moldova Vabariigi, Ukraina ja Rumeenia vahel 2019. aasta detsembris sõlmitud kokkulepped, et Ukraina ja Moldova Vabariik saaksid Trans-Balkani torujuhtme kaudu gaasi, ja 2020. aasta veebruaris vastu võetud tegevuskava, et tagada ülekandesüsteemi operaatori Moldovatrangazi sõltumatus;
91. tervitab samme, mida on tehtud Moldova Vabariigi ja ELi elektrisüsteemide asünkroonseks ühendamiseks läbi Rumeenia, mis on oluline verstapost Moldova Vabariigi energiataristu tugevdamisel ja mitmekesistamisel; kutsub kõiki ametiasutusi üles täitma ELi toetusel eesmärki ühendada Moldova Vabariik 2024. aastaks Rumeenia elektrivõrguga;
92. peab tervitatavaks Moldova Vabariigi 2019. aasta veebruari kliima- ja keskkonnapaketti ning riigi tegutsemist, tänu millele sai Moldovast neljas riik maailmas, kes esitas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sekretariaadile oma ajakohastatud riiklikult kindlaksmääratud panuse, mis hõlmab ka kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise suuremaid eesmärke; nõuab riigi suuremat pühendumust 2015. aasta Pariisi kliimakokkuleppele, et võidelda kliimamuutuste vastu, samuti kliimamuutuste süvalaiendamise rakendamiseks kõigis poliitikakujundamise valdkondades;
93. kutsub Moldova Vabariiki üles veelgi suurendama oma osalust kliimamuutuste vastases võitluses, eelkõige jäätmekäitluses ja Nistru jõe veemajanduses, ning kutsub komisjoni üles hõlbustama Moldova Vabariigi osalemist Euroopa rohelises kokkuleppes ja tagama, et põhjalik ja laiaulatuslik vabakaubandusleping ei lähe vastuollu selles sätestatud keskkonnaeesmärkide ja -algatustega;
94. tunnistab Moldova Vabariigi haridussüsteemi edasise moderniseerimise tähtsust ning noorte kasvavat rolli kõikides eluvaldkondades ja kutsub ELi üles pakkuma täiendavat tuge, eriti kutsehariduse ja -koolituse valdkonnas, et vastata tööturu vajadustele; rõhutab vajadust edendada noorte vabatahtliku tegevuse ja kodanikuühiskonna kaasamise võimalusi ning investeerida rohkem noortesse, laiendades Moldova esindajate rahastamist ja suurendades nende osalust olemasolevates liikuvusprogrammides, nagu Erasmus +, „Loov Euroopa“ ja „Horisont 2020“;
95. julgustab komisjoni korraldama konsultatsioone, valmistama ette ja looma kodanikele kohandatud programme, pidades vahetult ühendust toetuse saajatega, kasutades programmide rahaliste vahendite taotlemiseks ja nende kasutamisest teatamiseks veebiplatvormi; kutsub sellega seoses üles kaaluma rohelise kokkuleppe eesmärke ja Moldova Vabariigi kodanike igapäevaseid vajadusi;

Institutsioonilised sätted

96. rõhutab, et ilma poliitikute tõelise otsusekindluseta riiki reformida ja liiduga assotsieerimislepingut tõeliselt rakendada ei ole võimalik saavutada reaalselt ja püsivat arengut; julgustab sellega seoses kõiki riigi poliitilisi osalejaid ja poliitilisi jõude andma oma panust ning algatama mitmepoolseid formaate ja heas usus koostööd Moldova Vabariigi strateegiliste eesmärkide saavutamiseks, aidates nii kaasa demokraatia kvaliteedile ja inimeste elutingimuste parandamisele; julgustab sellega seoses Moldova ametiasutusi kasutama Jean Monnet' dialoogi, et toetada erakonnasisest dialoogi ja suurendada parlamendi suutlikkust;
 97. nõuab, et kõik ELi institutsioonid ja liikmesriigid selgitaksid tihedas koostöös Moldova Vabariigi ametiasutustega assotsieerimislepingu / põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu ning ELi abi kasulikkust Moldova Vabariigi kodanikele;
 98. kutsub komisjoni üles tugevdama Euroopa Liidu delegatsiooni Moldova Vabariigis ning tõhustama järelevalvet ja tugevdama Chişinăus asuvat projektimeeskonda, et aidata Moldova Vabariigil teha tõhusat teavitustööd oma õiguse lähendamisest ELi õigusele, võidelda väärinfo vastu ning edendada kõigi asjaosaliste silmis ELi ja Moldova Vabariigi positiivset kuvandit;
-
- ◦
99. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, Euroopa Komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ning Moldova Vabariigi presidendile, valitsusele ja parlamendile.

4.9.2020

RAHVUSVAHELISE KAUBANDUSE KOMISJONI ARVAMUS

väliskomisjonile

ELi ja Moldova assotsieerimislepingu rakendamise aastaaruande kohta
(2019/2201(INI))

Arvamuse koostaja: Markéta Gregorová

ETTEPANEKUD

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon palub vastutaval väliskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. on rahul kaubanduses ja majanduses põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna rakendamisega saavutatud positiivsete tulemustega, mis on võimaldanud Moldova Vabariigi (edaspidi „Moldova“) kaubanduse ümber suunata ning oluliselt suurendada ELi ja Moldova kaubavahetust, mis 2019. aastal moodustas 54 % kogu Moldova kaubandusest; märgib sellega seoses, et EL on Moldova suurim kaubanduspartner ja ka suurim investor selles riigis; märgib ka seda, et põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna rakendamine on olnud kasulik mõlemale poolele, eelkõige põllumajandus- ja toidusektorile;
2. kutsub Moldova ametivõime üles kaaluma õigusnormide ühtlustamist ELi õigustikuga ning asjaomaste õigusaktide nõuetekohast rakendamist ja jõustamist; kutsub üles jätkama tulemuslikku tööd ja reforme ellu viima, kuna põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu rakendamine pakub head võimalust Moldova majanduse kasvuks ja ettevõtluse arendamiseks ning see puudutab ka põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduslepingu edasist pikendamist ja sellest Transnistria piirkonnale tulenevat kasu, eelkõige seoses käibemaksu kehtestamise ja Moldova suurima majandussektori ehk VKEde toetamisega;
3. palub komisjonil ja liikmesriikidel toetada Moldova strateegilist eesmärki kasutada järjest rohkem ära ELiga kehtestatud vabakaubanduse tegelikku potentsiaali, kõrvaldada mittetariifsed kaubandustõkked, hõlbustada juurdepääsu ühtsele turule ja liikuda edasi ühtsesse turgu sulandumisega;
4. peab tervitatavaks Moldovale antava makromajandusliku finantsabi teise osamakse väljamaksmist ning tunnustab Moldova pingutusi selleks vajalike tingimuste täitmisel; toetab vastastikuse mõistmise memorandumi sõlmimist ELi uue erakorralise makromajandusliku finantsabi programmi kohta, mille eesmärk on leevendada COVID-19 pandeemia negatiivset majanduslikku mõju, ning loodab, et sellest tulenevad

kohustused täidetakse; tuleb meelde, kui olulised on makromajandusliku finantsabi tingimused, eelkõige tingimus, mille kohaselt antakse abi üksnes tegelike demokraatlike reformide alusel, mis vastavad kehtestatud kriteeriumidele ja millega kaasneb õigustiku lähendamine, ning tuleb meelde vajadust lähtuda põhimõttest „rohkema eest rohkem“; peab sellega seoses kahetsusväärseks, et Moldova ei täida piisavalt ELi nõudeid, eriti kohtusüsteemi, energeetikasektori reformi ja tolliseadustiku osas, mistõttu komisjon otsustas tühistada Moldova Vabariigile antava makromajandusliku finantsabi kolmanda osamakse; peab murettekitavaks, et 2014. aasta pangapettuse uurimise ja sellega seotud varade sissenõudmisega ei ole ikka veel piisavalt edasi liigutud; kutsub komisjoni üles abistama Moldova ametivõime vajaduse korral selle juhtumi uurimisel ning kasutama sõltumatuid eksperte ja tegema koostööd Moldova kodanikuühiskonnaga, et uurimise edenemist igakülgselt hinnata;

5. peab tervitavaks Moldova uue tolliseadustiku valmimist ja vastuvõtmist, mis soodustab investeringuid ja muudab ettevõtluskeskkonna konkurentsivõimelisemaks; nõuab suuremaid ja suunatumaid pingutusi hea valitsemistava ja õigusriigi standardite lähendamisel, eelkõige nende puhul, mille eesmärk on tugevdada sõltumatut kohtusüsteemi; tuleb meelde, et sõltumatu meedia, mis ei kaldu äärmustesse ning on vaba poliitilisest sekkumisest, on demokraatliku ühiskonna alus;
6. rõhutab vajadust reformide järele, mille eesmärk on suurendada läbipaistvust, sealhulgas kaubandusega seotud poliitikavaldkondades, ning ergutab Moldovat jätkama tööd riigihangete valdkonna kaasajastamisel ja võitlema korruptsiooni vastu; tuleb meelde, et EL ja Moldova peavad järjepidevalt toetama pettusi ja rahapesu jälgivaid kodanikuühiskonna organisatsioone, kuna need on sõltumatute reguleerimismehhanismide oluline osa;
7. kutsub Moldovat üles täielikult järgima põhjalikus ja laiaulatuslikus vabakaubanduslepingus sätestatud keskkonnanäesmärke ja -algatusi ning täitma oma rahvusvahelisi kohustusi säästva kaubanduse ja arengu valdkonnas, eelkõige Pariisi kokkulepet; peab tervitavaks Moldova 2019. aasta veebruari kliima- ja keskkonnapaketti ning riigi tegutsemist, tänu millele sai Moldovast neljas riik maailmas, kes esitas ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni sekretariaadile oma ajakohastatud riiklikult kindlaksmääratud panuse, mis hõlmab ka kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise suuremaid eesmärke;
8. kutsub komisjoni üles toetama investeringuid ELi suure arengu-, kasvu- ja konkurentsipotentsiaaliga sektoritesse, eeskätt kolme strateegilise tähtsusega valdkonda: säästev energia ja kliima, digitaalne ühtne turg ja küberjulgeolek ning transport;
9. rõhutab, et on oluline järk-järgult rakendada ELi sanitaar- ja fütosanitaarstandardeid, sealhulgas loomatervishoiu ja toiduohutuse vallas;
10. kutsub Moldova valitsust üles tegelema sihipärasemalt kaubanduse sotsiaalse mõõtme ja säästva arenguga, et saada üle tööinspektsiooni süsteemi piirangutest ja puudustest ning kohtusüsteemi probleemidest, mis takistavad tööstandardite jõustamist;
11. kutsub komisjoni üles toetama sotsiaalset ettevõtlust soodustavaid noorteprogramme ja keskendumat maapiirkondadest pärit noortele, et tugevdada haridussüsteemi ja tagada noorte vastavus tööturu vajadustele, kaitsta kõige haavatavamaid ja pakkuda piisavaid sotsiaal-majanduslikke võimalusi;

12. kutsub ELi üles kaaluma võimalust, et assotsieerimislepingu / põhjaliku ja laiaulatusliku vabakaubanduspiirkonna riigid ühinevad ühtse euromaksete piirkonnaga, sest see on kodanikele kasulik ja pakub uusi võimalusi VKEde arenguks;
13. kutsub komisjoni üles ajakohastama assotsieerimislepingute tähelepanuta jäetud valdkondi, mille seas on selliseid olulisi poliitikavaldkondi nagu sooline võrdõiguslikkus, Euroopa roheline kokkulepe ja tervishoiukriiside ennetamine;
14. kutsub komisjoni üles tugevdama Euroopa Liidu delegatsiooni Moldova Vabariigis ning tõhustama järelevalvet ja tugevdama Chişinăus asuvat projektimeeskonda, et aidata Moldoval teha tõhusat teavitustööd oma õiguse lähendamisest ELi õigusele, võidelda väärinfo vastu ning edendada kõigi asjaosaliste silmis ELi ja Moldova positiivset kuvandit;
15. kutsub üles jätkama e-kaubandust ja digitaalkaubandust hõlbustava ühendatuse parandamist, peab tervitatavaks riiklikku strateegiat „Digitaalne Moldova 2020“ ja tunnustab Moldova jõupingutusi tõelise digitaalse turumajanduse ülesehitamisel; kutsub komisjoni ja Moldovat üles toetama ja edendama programme ja reforme, mille eesmärk on tõhustada digitaalmajanduse alal tehtavat valdkondlikku koostööd.

TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA NÕUANDVAS KOMISJONIS

Vastuvõtmise kuupäev	3.9.2020
Lõpphääletuse tulemus	+ : 37 - : 3 0 : 2
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Barry Andrews, Anna-Michelle Asimakopoulou, Tiziana Beghin, Geert Bourgeois, Saskia Bricmont, Udo Bullmann, Jordi Cañas, Daniel Caspary, Anna Cavazzini, Miroslav Číž, Arnaud Danjean, Paolo De Castro, Emmanouil Fragkos, Raphaël Glucksmann, Markéta Gregorová, Enikő Győri, Roman Haider, Heidi Hautala, Danuta Maria Hübner, Herve Juvin, Karin Karlsbro, Maximilian Krah, Danilo Oscar Lancini, Bernd Lange, Margarida Marques, Gabriel Mato, Emmanuel Maurel, Maxette Pirbakas, Carles Puigdemont i Casamajó, Samira Rafaela, Inma Rodríguez-Piñero, Massimiliano Salini, Helmut Scholz, Liesje Schreinemacher, Sven Simon, Dominik Tarczyński, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt, Marie-Pierre Vedrenne, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler, Jan Zahradil

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS NÕUANDVAS KOMISJONIS

37	+
ECR	Geert Bourgeois, Emmanouil Fragkos, Dominik Tarczynski, Jan Zahradil
GUE/NGL	Emmanuel Maurel, Helmut Scholz
NI	Tiziana Beghin, Carles Puigdemont i Casamajó
PPE	Anna Michelle Asimakopoulou, Daniel Caspary, Arnaud Danjean, Enikő Győri, Danuta Maria Hübner, Gabriel Mato, Massimiliano Salini, Sven Simon, Jörgen Warborn, Iuliu Winkler
RENEW	Barry Andrews, Jordi Cañas, Karin Karlsbro, Samira Rafaela, Liesje Schreinemacher, Marie-Pierre Vedrenne
S&D	Udo Bullmann, Miroslav Číž, Paolo De Castro, Raphaël Glucksmann, Bernd Lange, Margarida Marques, Inma Rodríguez Piñero, Mihai Tudose, Kathleen Van Brempt
VERTS/ALE	Saskia Bricmont, Anna Cavazzini, Markéta Gregorova, Heidi Hautala

3	-
ID	Herve Juvin, Danilo Oscar Lancini, Maxette Pirbakas

2	0
ID	Roman Haider, Maximilian Krah

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu

**TEAVE VASTUVÕTMISE KOHTA
VASTUTAVAS KOMISJONIS**

Vastuvõtmise kuupäev	21.9.2020
Lõpphääletuse tulemus	+: 56 -: 2 0: 10
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Anna Bonfrisco, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Tanja Fajon, Anna Fotyga, Michael Gahler, Kinga Gál, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Márton Gyöngyösi, Sandra Kalniete, Dietmar Köster, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Antonio López-Istúriz White, Lukas Mandl, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Gheorghe-Vlad Nistor, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Kati Piri, Giuliano Pisapia, Jérôme Rivière, María Soraya Rodríguez Ramos, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Hermann Tertsch, Harald Vilimsky, Idoia Villanueva Ruiz, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yenbou, Željana Zovko
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Özlem Demirel, Angel Dzhambazki, Assita Kanko, Arba Kokalari, Dragoş Tudorache, Mick Wallace, Elena Yoncheva, Marco Zanni

NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

56	+
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Michael Gahler, Kinga Gál, Sunčana Glavak, Sandra Kalniete, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Lukas Mandl, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko, Arba Kokalari
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Sven Mikser, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Kati Piri, Giuliano Pisapia, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Sergei Stanishev, Elena Yoncheva
RENEW	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmas Paet, María Soraya Rodríguez Ramos, Dragoş Tudorache
VERTS/ALE	Alviina Alametsä, Reinhard Bütikofer, Jordi Solé, Tineke Strik, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Salima Yenbou
ECR	Anna Fotyga, Hermann Tertsch, Angel Dzhambazki, Assita Kanko
NI	Fabio Massimo Castaldo, Márton Gyöngyösi

2	-
ID	Harald Vilimsky
NI	Kostas Papadakis

10	0
S&D	Dietmar Köster
ID	Anna Bonfrisco, Marco Zanni, Thierry Mariani, Jérôme Rivière
ECR	Charlie Weimers
GUE	Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz, Özlem Demirel, Mick Wallace

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu